

Fundusz Spójności – realizacja projektów w latach 2000 – 2006 oraz kierunki działań do 2010 r.

Z Funduszu Spójności współfinansowane są duże projekty dotyczące ochrony środowiska i infrastruktury transportowej. W całej perspektywie finansowej 2000-2006 Polska ze środków FS ma do wykorzystania ponad 5,6 mld euro. Biorąc pod uwagę czas, jaki pozostał na zakończenie realizacji wszystkich projektów wspieranych środkami Funduszu (do 2010 r.) najbliższe lata wymagać będą wzmoczonego wysiłku zarówno instytucji zaangażowanych we wdrażanie, jak i Beneficjentów. Tym bardziej, że począwszy od roku bieżącego równolegle realizowane są dwa duże programy pomocowe – Fundusz Spójności oraz Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Projekty Funduszu Spójności wdrażane są w Polsce już od 7 lat. Dzielią się one na dwie grupy: projekty realizowane od 2004 roku, tj. akcesji Polski do UE, oraz te realizowane już od roku 2000 finansowane z funduszu ISPA, które są kontynuowane w ramach Funduszu Spójności.

DOTYCHCZASOWE WYKORZYSTANIE

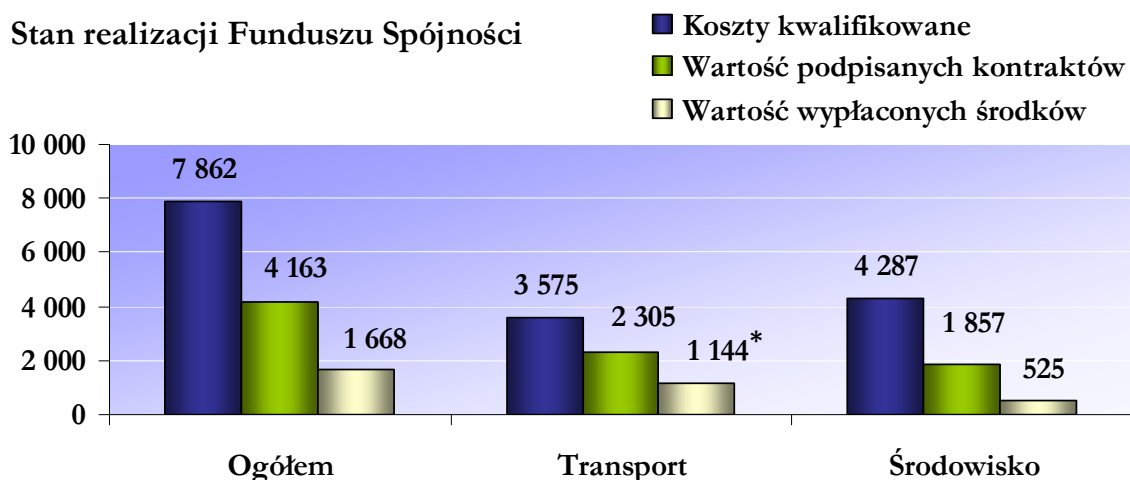
Obecnie w ramach Funduszu Spójności w Polsce realizowanych jest 130 projektów, w tym 90 w sektorze środowiska, o wartości 2,8 mld euro, 38 w sektorze transportu, o wartości 2,7 mld euro i 2 projekty pomocy horyzontalnej. Łączna wartość dofinansowania ze środków FS (uwzględniając pomoc przyznaną w ramach funduszu ISPA) dla tych projektów wynosi 5,6 mld euro.

Na koniec 2006 r. łączna wartość podpisanych kontraktów w ramach projektów wyniosła ok. 4,2 mld euro, co stanowi ponad 50 proc. sumy kosztów kwalifikowanych (7,8 mld euro).

Według stanu na koniec 2005 r. Beneficjenci FS wydatkowali około 1,22 mld euro. W 2006 r. kwota środków wypłaconych wykonawcom przez Beneficjentów wzrosła o ok. 450 mln euro i na koniec grudnia 2006 r. wynosiła 1,67 mld euro.

Wykres 1. Realizacja Funduszu Spójności wg stanu na 31 grudnia 2006 r.

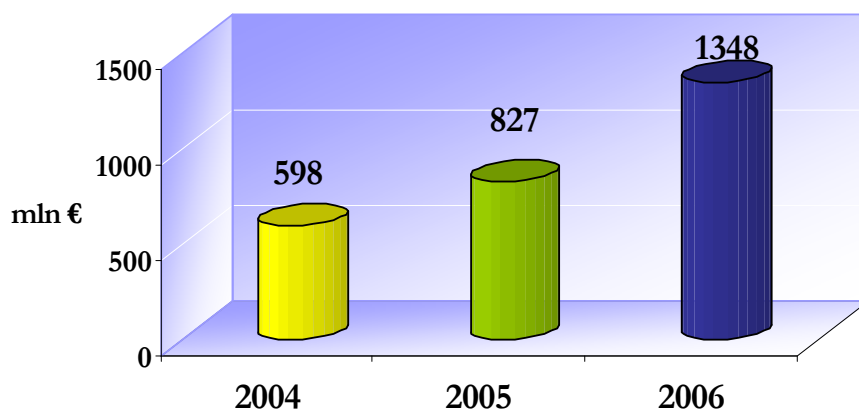
(dane w mln euro, wykres nie uwzględnia 2 projektów pomocy horyzontalnej)

* wartość środków wydatkowanych w sektorze transportu – dane wg stanu na 30 listopada 2006 r.

Wysokość środków przekazanych z Komisji Europejskiej w formie zaliczek oraz refundacji wyniosła na koniec grudnia 2006 r. 1,35 mld euro. Dla porównania – na koniec 2005 r. wartość ta wynosiła 827 mln euro.

Wykres 2. Wartość płatności otrzymanych z KE

SUKCESY

Zarówno Beneficjenci, jak i instytucje zaangażowane we wdrażanie Funduszu Spójności w Polsce mają już bogate doświadczenie. Na przestrzeni lat udało się wspólnie rozwiązać wiele problemów, co powinno się przełożyć na pomyślne zakończenie realizacji projektów FS z perspektywy finansowej 2000–2006 oraz sprawniejsze wdrażanie projektów w perspektywie finansowej 2007–2013.

Dotychczasowym sukcesem jest między innymi ostateczny podział całej alokacji środków Funduszu dla Polski. Wskutek dokonanych analiz, weryfikacji realizowanych projektów oraz odpowiedniego zmodyfikowania niemal połowy z nich w roku 2006 udało się rozdysponować pełną kwotę dostępnych dla Polski środków. Ich wykorzystanie zależy teraz od sprawnej realizacji projektów, w tym zwłaszcza odpowiedniego tempa wydatkowania, a także rozwiązania podstawowych problemów w realizacji inwestycji.

TRUDNOŚCI I DZIAŁANIA ZARADCZE

Poziom absorpcji środków Funduszu Spójności, szczególnie w sektorze środowiska nie jest jednak wystarczający. Do najpoważniejszych barier należy niedoszacowanie wartości projektów na etapie planowania, co skutkuje niedoborem środków na dalszą realizację.

Działania mające na celu poprawę absorpcji zostały już wdrożone. Są to m.in. analiza i odpowiednie modyfikacje realizowanych projektów, rozwiązania systemowe – zmiany w umowach dofinansowania projektów FS, identyfikacja i analiza problemów wspólnych dla wielu realizowanych inwestycji, spotkania z Beneficjentami realizującymi projekty szczególnie zagrożone oraz wypracowanie indywidualnych działań zaradczych.

WYZWANIA

Na zakończenie realizacji wszystkich projektów Funduszu Spójności Polska ma czas do końca 2010 roku. Jest to zarazem ostateczna data kwalifikowalności wydatków ponoszonych w projektach. Przez minione 7 lat wykorzystaliśmy ok. ¼ dostępnych środków (ok. 1,3 z 5,6 mld euro). To oznacza, że do wykorzystania w ciągu najbliższych 4 lat pozostaje zdecydowana większość przyznanego Polsce wsparcia w ramach Funduszu Spójności. Począwszy od roku bieżącego roczny poziom wydatkowania, jaki muszą osiągnąć projekty FS to ponad 1 mld euro.

Lata 2007 – 2010 będą zatem szczególnie istotne z punktu widzenia wykorzystania pełnej alokacji środków Funduszu Spójności dla Polski. Zadanie, jakie mamy przed sobą jest tym trudniejsze, że wzmożonego wysiłku wymaga równocześnie realizacja zobowiązań perspektywy 2000 – 2006, jak również 2007 – 2013. W ciągu najbliższych lat współistnieć będą ze sobą dwa programy – dotychczasowy Fundusz Spójności (5,6 mld euro) oraz POIiŚ (28 mld euro, w tym ponad 21,5 mld euro z Funduszu Spójności oraz ponad 6,3 mld euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).